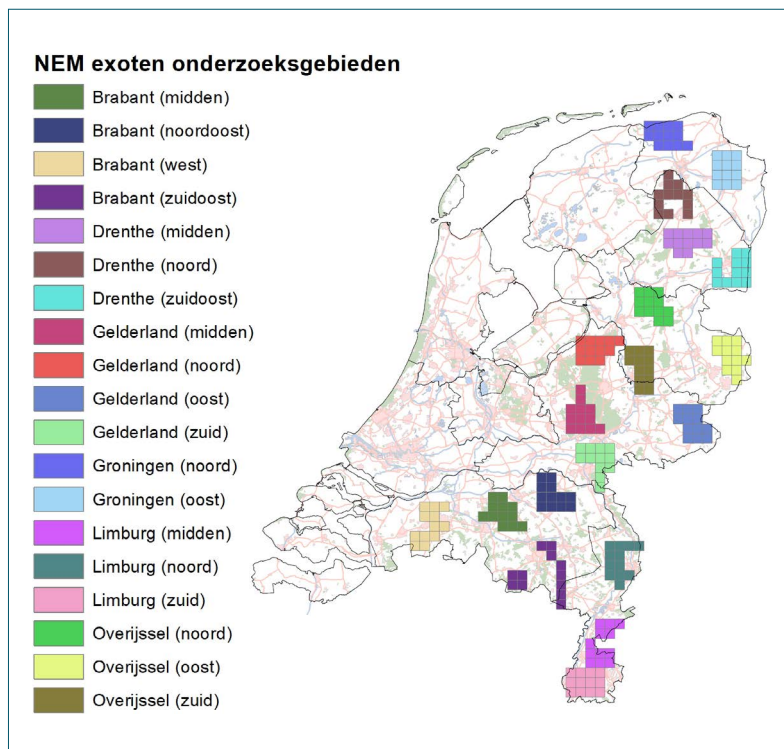

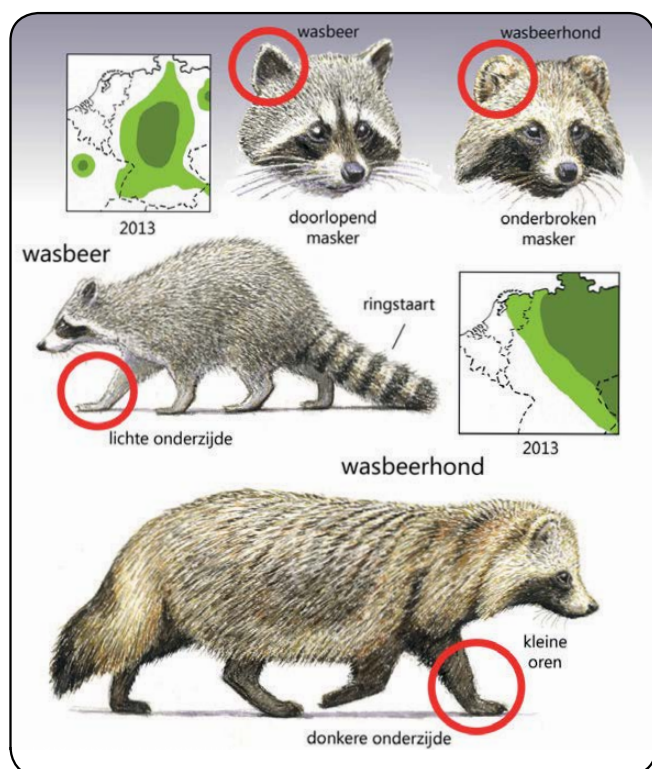
In het NEM Meetprogramma Exoten wordt data verzameld van invasieve exoten met als doel om de verspreidings-trend van de soorten in de gaten te houden en een snelle stijging te kunnen detecteren. Het project heeft niet als doel om de dieren te bestrijden, dit is aan de provincies. NEM Exoten draait sinds 2019, met een pilot in 2018.

Stand van Zaken 2020

In 2020 is het aantal provincies met wild-cameraonderzoek naar wasbeer en wasbeerhond uitgebreid van drie naar zes. Volgend jaar wordt dit verder uitgebreid. De wildcamera's zijn in deze zes provincies verdeeld over 18 uurhokken (5x5 km, zie figuur 1). Daar zijn in september de camera's op locaties gehangen die gunstig zijn voor wasbeerhond, zoals een verlaten dassenburcht. In oktober zijn de camera's in hetzelfde uurhok opgehangen op locaties die gunstig zijn voor het aantonen van wasbeer, zoals een wildwissel langs het water. Voor het wildcameraonderzoek zijn 90 camera's beschikbaar. Deze camera's zijn opgehangen door 18 vrijwilligers, die in november de beelden uit de camera's verwerken. Ieder uurhok in figuur 1 wordt in zes jaar 2x onderzocht en dan schuift de camera door naar een volgend uurhok in dezelfde regio.

Figuur 1. Onderzoeksgebieden NEM Exoten.

Figuur 2. Kenmerken wasbeerhond en wasbeer (bron: J. Mulder, 2014. Tekeningen J. Helmer)

Wasbeerhond

In deze Telganger wordt aandacht besteed aan één van de exoten die voor de camera kan verschijnen: de wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*). Dit is een roofdier uit de familie van de hondachtigen, die qua uiterlijk wel wat lijkt op een wasbeer (zie figuur 2). De verschillen tussen wasbeer en wasbeerhond bestaan onder andere uit de kleinere oren, de donkere kleur van de onderzijde en de weinig opvallende staart van de wasbeerhond. De wasbeerhond heeft verder een langharige vacht en opvallende zwarte wangen met daartussen een witte/grijze onderbreking op neus en voorhoofd. Een wasbeerhond is van de achterkant ook te verwarren met de das. Zie voor meer informatie de flyer over de kenmerken van de wasbeerhond.

De Europese Unie heeft met ingang van 2 augustus 2017 de wasbeerhond toegevoegd aan de Unielijst Invasieve Exoten (EU exotenverordening 1143/2014). Dat betekent dat voor deze soort strenge regelgeving geldt. Zo bestaat er sinds 2 februari 2019 een verbod op o.a. het houden, fokken en verhandelen van wasbeerhonden. Dit zal ervoor zorgen dat het aantal ontsnapte wasbeerhonden in Nederland zal afnemen. De wasbeerhond staat o.a. op de Unielijst, omdat het op mensen overdraagbare ziektes bij zich kan dragen (bron: DWHC.nl).

Figuur 3. Een wasbeerhond gaat rustig zitten voor de wildcamera van E. Molenaar in Boerveen, Drenthe (16 mei 2020).

Het wildcameraonderzoek is gericht op het kunnen opstellen van een verspreidingstrend voor wasbeer en wasbeerhond. Los van het wildcamera onderzoek wil de Zoogdiervereeniging graag in samenwerking met onderzoekers zicht krijgen op de leefwijze van de wasbeerhond in Nederland. De eerste stap na het aantreffen van een wasbeerhond op camera is het vinden van latrines (zie ook tabel 1). Wasbeerhonden deponeren hun keutels namelijk steeds op dezelfde plekken, meestal langs wissels. Daarbij worden geen putjes gegraven zoals de das doet. De keutels zien er ongeveer uit als vossenkeutels, maar bevatten door het meer gevarieerde voedsel vaak niet zoveel haar. Vossenkeutels vind je meestal alleen, of hooguit met drie of vier bij elkaar. Als er duidelijk méér keutels op de grond tegen elkaar aan liggen moet het een latrine van een wasbeerhond zijn. Wasberen hebben ook dergelijke latrines, maar die liggen vaak niet op vlakke grond maar op een hogere plek. Deze informatie is eerder gedeeld in de nieuwsbrief ‘Kijk op Exoten’ van november 2018. [Kijk op Exoten](#) is een gratis digitale nieuwsbrief die vrijwilligers van soortenorganisaties en andere geïnteresseerden vier keer per jaar informatie geeft over in Nederland levende exoten.

Tabel 1. Herkenbaarheid latrines das, vos, wasbeer en wasbeerhond.

Aantal keutels	In kuiltje	Op vlakke grond	Op een hogere plek
Max 3-4	das	vos, wasbeerhond	vos, wasbeer
Meer dan 4	das	wasbeerhond	wasbeer

NEM Meetprogramma Exoten: Ellen van Norren (landelijk coördinator), Wesley Overman, Eveline van der Jagt (vrijwilligerscoördinatie), Vilmar Dijkstra, Martijn van Oene en Tom van der Meij (CBS).